

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
GYULAFEHÉRVÁR (VÁR)
Telefon szám 16.

LAPTULAJDONOS
Az Erdélyi Róm. Kath. Irodalmi Társulat.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Égész évre — — — — — 8 kor
Félévre — — — — — 4 „
Negyedévre — — — — — 2 „
MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON.

A negyedik háborus új-esztendőben.

Irta: S. F.

E világháboruban már a negyedik új esztendőbe léptünk bele. Vörös tűzében, pirosló vérében az ő és új-esztendő váltóórájánál már négy határkövet tettünk Isten segédelméből a hátunk mögé. Az időnek és a benneszövődő történelemnek e nagy határkövei között nagy időket éltünk át nagy szenvedéseken jártunk keresztül! Kárpátoktól koszorú szép magyar hazánkat ma mindenfelé temetőnémaságú, szomorú magyar sírok veszik köröskörül Délnek — Keletnek — Északnak — Nyugatnak közeli és távoli idegen földjein! Sok családapánk temetkezett el örökre. Sok szép reményű ifjunktban törött le és pusztult el egy egész szép jövőnek s benne a nemzetnek virágos díszé! Szegények sírjait nem látogathatja ma senki, pedig fejtájkai a Kárpátok hazai irányát itt künn a csataterék vértől áztatott helyeiről oly szomoruan nézik! Bánatos édes anyák, édes apák, feleségek, testvérek, gyermekek helyett magyar honunk fölül csak magyar fellegeink jönnek feléjük a magas Kárpátokon keresztül. hogy lassu bús úszásaikkal nyugtató részvétellel hord-

ják szerzetesét a szomorú hajlékoknak fá-
jóján, keserűen pergendező könnyeit!

„Nyugosznak ők a hős fiak
Duló csaták után,
Nyugosznak ők, sírjuk fölött
Zöldel bokor, virány!”
(Bajza)

Sírjuk ugyan kicsiny. Keresztjük lécből rótt pár szavas felirással, de azért hantjuk mindig nagyobb minden temető sírjainál! Az ő poruk mellett nemcsak egy édes apa, nemcsak egy édes anya, feleség, testvér, vagy gyermek térdel le, hanem egy egész nemzet, mely halhatatlan nevű martirjait tiszteli becsüli és ünnepli örök időnkig bennünk! . . .

„Vérzetek és elhulltak ők
De győzedelmesen
Tettük sugára átragyog
Időn, enyészeten!”
(Bajza)

A mai háborúnak messzárszékes, is-
tentelen oldala mellett ez a másik oldala,
melyet egy hatalmas történelmi muhiu
nemzetnek történelmi eszménye ragyog be-
Erről az oldaláról drága kincs nekünk a
nagy ezer esztendő történelme is s erről
az oldaláról halhatatlanok s egy egész
nemzet örök háláját és megemlékezését

Jeruzsálem elfoglalása.

Amit mindenki előrelátott, aki a helyi viszonyokkal csak némileg is ismerős, az Gáza elfoglalásával szükségszerűen bekövetkezett: Jeruzsálem ellenségeink kezére került. És ezzel az angolok olyan záloghoz jutottak, amelyet a békétárgyalások alkalmával — ha ugyan addig a kezükön marad — a legveszedelmesebben érvényesíthetnek. Hiszen a „szt. város” az erkölcsi értékeknek megbecsülhetetlen összességét jelenti minden hívő szemében. Azután a híres angol ügyesség alaposan fogja e katonai sikert erkölcsi siker gyanánt is kiaknázni. Ugy fog oda állani a világ elé, mint aki a keresztény név becsületének tett nagy szolgálatot, viszont Izrael nemzeti megújulásának is a szolgálatába állott.

Hogy mennyire a szívén fekszik a keresztény név becsülete, azt napnál vi-

lágosabban bebizonyították azok a titkos szerződések, amelyeket az oroszok most tettek közzé és amelyek nem egyebek, mint a keresztény világ fejének a lehető legmélyebb megaláztatása.

Hogy Izrael nemzeti újjászületése csak arra való, hogy a háborútól eddig menekülő elemeket is feltűzelje, az mindenki előtt világos.

Tény azonban, hogy Jeruzsálem el-
este nemcsak nekünk keresztényeknek fáj,
habár szépen hangzik, hogy a szentföld
legszentebb helye mohamedán kézből
keresztény kézre jutott, de fájhat erősen
a töröknek is. Az ő vallási felfogása szer-
int Jeruzsálem elestével egyik legzen-
tebb helye jutott a „hitetlenek” kezébe.
Az arabs Jeruzsálemet egyszerűen Al-Auds,
„a szentély” nevével illeti, ami eléggé bi-
zonyítja mit jelent neki Jeruzsálem. Fölöt-
te már csak Mekka áll. Különböen Moha-
mednek az az elve, hogy „Jézus Marjam
fia” is ott székel a proféták között, már
magában véve is minden keresztény szen-

kiérdemlőleg nagyok elesett honfiaink is!
Ez a csupa nemzeti erényekkel és tün-
döklő nagyságokkal teli ezer esztendő
multu magyar nemzeti lét is Isten után e
diadalmas lelkek kemény viharállásainak
köszönhető. E mostani háboruban is ellen-
ségeinknek egész áradata zudult reánk!
Magyar államiságunkat szét akarták dar-
bolni. Hős katonáink karjai azonban szét-
ütötték a szláv pokolfészeket már régen.
Az Erdély testére rágázott vad Oláhország
nemcsak bérceink körül, de saját otthoná-
ból is kipakolt már egy éve! Hatalmas
feliratu „Romania mare”-jük csak deszka-
kertjeinken maradt meg! Olaszországot
hütlenségéért és igazságtalan kapzsiságáért
megbüntette legsúlyosabban a XII. isonsói
csata! . . . Főnséges nemzeti eréllyel és
erénnyel mutattuk meg a ránk törő en-
tentenak, hogy a kárpátok bércei között
nem gyáva nyulakra süt a napsugár! . . .

E világegésben már a negyedik új
esztendőbe léptünk bele. Sok jutott ki a
szenvedésből s nekünk erdélyieknek sok-
kal több, mint az ország bármely más
részének. A kormány gondatlansága miatt
egyrész, másrészt pedig az oláh megcsa-
lás, becsapás következtében oly hirtelen
ránk szakadt menekülés idején nagyon
de nagyon keserű utat jártunk meg sze-
gény Dáciánk bércei töveitől a Nagyma-
gyaralföldnek magához gyűjtögető anyai

télyt bizonyos tekintetben mohamedán szen-
télyé is avatott. Omar kalifa éleslátása a
Golgothatól és a Szentsírtól visszatartja
az arab féktelenséget, szavára és erélyes
közelbepérésére megelőlegesnek a Modesz-
tuztól renovált Konstantinusz-szentély
külső helyiségei között azzal a szerény
„imahellyel”. Szent előttük Sion hegyén
Dávid sírhelye is az utolsó vacsora termé-
vel, nemkülömben az a nyolcszögű ro-
mán kápolna is, amelyet az Olajfák hegyén
az Ur menybemenetele helyére építettek.
E kápolnát különben évenként csak kétsz-
zer látogathatja keresztény. Dávid sírhe-
lyét az arabs legendák csodás pompájával
veszi körül. Mohamed is ezerszerre érté-
kesebbnek tartja az itt végzett imát, ahol
szinte az égő áldozat oltára állott és
ahova őt Gábor arkangyal nem egyszer
mély elragadtatásban elvitte. Szerinte ez
az oltár támasz nélkül lebegett a mélység
fölött a hatalmas pálmafa ágai között,
melynek gyökereit a paradicsomi folyó vize
öntözte. Itt látta Mohamed, hogyan gyül-

Oberbauer A. utóda Budapest, IV. Váci-utca 41.

A legjobb hírvének örvendő és legregibb egyházi szerek ruhák,
zászlók, stb. gyára — Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

ölég . . . Hajlékaink fordultak fel. Nehéz szerzeményeink pusztultak el. Az életet eleven kultúrindulattal bíró erőink évtizedekre is összetörték! Öregapáink a nagyvihar állásokban egészen kigyöngültek. Éveik számát a kemény idők járása megkevesebbitte. Édes anyáink színtelen arcait a gyász fekete kendőjével kötötte körül az idő mostoha keze. Az élet küszöbén egyedül maradt fiatal asszonyaink beleroskadtak az életnek gyöngye vállukra zudult terheibe s mellette keserű gyászukban ma sokan könnyeznek. Gyermkeink arcáról igen sok helyen veszett el az élet szívesége s meredt rá eláspasztoán a nélkülözés. A rongyolódott ruhák s mezítlábak mellől szomorúan beszélő nincsenek! Az élet és a megélhetés vig járása ma csak kulissza főtémny, mely mögött sok a jaj és a pergő köny.

Jó Erdélyiek! — ti meggyöngült öreg apák; ti szenvedő arcu, fekete kendős jó édes anyák; ti megtört hitvesek, ti jó testvérek, ti mindannyian bércetek magasságával e negyedik új esztendőben emeljétek bánatos fejeiteket új lendületekre! Ne feledjétek hogy a hős székely katonák mellett ti is nagyok lettetek s akkor voltatok a legszebbek, mikor fekete kendőitekben testvéri zokogással ölelve várt a Nagymagyaralföld és a Dunántul keze! . . . Viharjártas lelkeiteket gyöngeségükből acélosítsa ki e faji büszkeség és diadalmis érény! . . . Vegyetek ez új esztendőből új lélekzetet s életet beropant anyagi oldalát Isten segédelmével acélos kitartással javítsátok és építsétek. Dolgozzatok szorgalmas kezetek vas energiájával, hogy az élet munkáitok között e vihar járáskor dacára is formálódjék és kiérsődjék! . . . Bérci lelketek sziklás akaratait segíteni, áldani fogja a jóságos Isten!

Tömörítsen s fűzzön egybe a közös nehéz sors a testvéri szeretet kötelékével úgy, mint soha s ez idő dúlásaiból értsétek meg, hogy az *összetartás, az egyetértés, közakarata, béked és okos törekvés első szükségletü faji érény!* . . . És éppen bércünk tövén, ahol oly ádázul rágodik rajtunk

minden nemzetiség! . . . Nagy veszteségek és károk érték, de a székely népből kell lennie annyi teremő erőnek, mely nagy szakadékaiból, romlásaiból ki tudja emelni a bezuhant életet! . . . Soha se feledjük, hogy az egészséges, szép és sikeres életnek a kidolgozója az Isten segédelmével és erejével töltekező vallásos lélek! Ha ez a negyedéves háborus orkán lelki építmenyeinkről sok szépséget tört le, avagy magát az építmenyt is alapjaira omlasztotta vissza, akkor neki itt is az új építkezésnek. Ujuljunk meg istenes gondolkodásban és érzésben! A szenes üszögeket hányjuk ki. Összeszett, roncsba hullott lelkek ma életet bírn, építeni, alakítani képtelenek! Építsünk újra mindent! Szemetes lelkekkel nem dolgozik együtt az Isten keze!

Legyünk minden iránt fogékonyak. Legyünk élelmesekek. Vaskalapos maradáság helyett fajiságunk őrzésében és megtartásában haladni, emelkedni, nőni akaró kultur lelkek! . . . Lássuk meg a kor méhéből születő új gondolatokat, fogadjuk el s valósítsuk meg őket. Mezögazdaságunkba, termeléseinkbe is szívesen vegyük be az előbbre segítő újabb eszméket!

A negyedéves háboru borzalmis éjszakájából pirkadni, virradni kezdettünk ezzel az új-évvvel! *Az olajágas galamb bérléje még nem lehet egyedül e nagyidőknek morális nélkül megállapított eredménye!* . . . Ez ha megjön is egészen, ez csak segítő eszköz, mely a további nagy eredmények felé vezet. A frontok munkája után jön a minden oldaláról új szükségletek, átalakulások elé került társadalmi életnek új berendezése, más és más irányu kilendülésekre! Érzések gondolkodások, akarások, intézmények, minden, de minden belekerült az egész emberrel, nemzettel e történelmi idők meleg áramlatu új szellemébe! Az élet egész vonalán kétszeres erőfeszítéssel kell dolgoznunk. Régi értékeinket ott ahol mélyítendők, mélyítenünk kell, ahol meg szükségesek, újakat kell teremtenünk! *Jaj annak aki ma meg nem érti az idő jel-szavát!* — mondotta Helfferich a német államtitkár nem is oly régen! A harctéri

babérokól kószoros magyar népek neki kell vágnia a kor szabta fejlődéseknél! — Magyarország nem volt hanem lesz! — hangzott a Széchényi korában politikai és gazdasági formáló áramlatok közt álló országunkra s a mai átalakulások előtt is e jelszót joggal vehetjük ajkunkra fel. S ha Magyarország nem volt, hanem lesz, akkor a jövő Magyarországnak egyik legszebb díze a harci erejével beragyogott s béked társadalmi kulturmunkák hordozásában sem kisebb székely föld lesz! . . . Félre tehát a letárgikus, vegetáló, kintornás étellel és elő az élet eszményei után törve törtető s a hatalmas Isten felé himnuszos ajaku lélekkel! A pirkadó békének háborus arcaink boruját derűsítő ez újesztendei sugarai mellett lelünknek e nagy akarásai gyuljanak ki! Velünk lesz az Isten! Kigyógyul, meggyógyul a székely föld minden sebé! Felvidul, erős lesz újra a székelyföldnek megszenvedett, de a szenvedések viselésében is héroszi népe! . . .

Innen — onnan.

Demokratikus béke. Az orosz béketárgyalások ötletéből az entente megint forgalomba hozta a demokratia jelszavát. Nekik demokratikus béke kell, s nem az ilyen. anninöröl most tárgyalnak. Demokratia annyit jelent, mint népalom, ahol a nép akarata érvényesül. Ez most szóról szóra így történik Oroszországban. Az orosz nép beleunt a háboruba, s béked akar. Joga van hozzá. Akarja is jogát érvényesíteni Ez a demokracia. Ő maga foglalta pontokba ajánlatát s mi csekély változtatással magunkévá tettük. Itt tehát a népek akarata keresi egymást s ki is egyenlítődik a békeföltételekben. Persze a trifoliumnak ez nem demokratikus béke. Luzziati az asztala csap öklével s azt kiáltja: Triest nélkül nincs béke! Franciaország Elzasz-Lotharingiában látja a demokraciát, Anglia a német gyarmatokban, Amerika az elrabolt német hajókban s az

nek a föld mélyében az oltár alatt hetenként kétszer össze a megholtak lelkei, hogy gyönyörködjenek Ábrahám, Dávid, Salamon és Illés, Mózes és Jézus arany imazsámolyának a látásában. — Amidőn a VII. században az omajjadak előtt a Mekkába vezető út elzárult. Abd-el-Melik kalifa hivatalosan és ünnepélyesen kijelenti, hogy nem szükséges Mekkába zarándokolni, méltóképen helyettesíti a Kasbát a jeruzsálemi szentély is. Ő építette Dávid sirja fölé a csodás szépségű Omar-mecsetet.

De a vallási és érzelmi motívumokon kívül a török szemében Jeruzsálemnek nagyon is realis földrajzi és politikai jelentősége is van. Jeruzsálem mégis csak fővárosa Palesztinának és ha az huzamosabb ideig angol kézen maradna, veszélyeztetve volna a Mekkához és Medinához vezető út, pedig csak ez biztosítja tartósan a törökök hegemoniáját az ozmán birodalomban.

Tisztán katonai szempontból azonban Jeruzsálemnek nagy jelentősége nincsen. Láthatjuk a történelemből, hogy az Egyiptom felől előretörő ellenséget, ha az

egyszer a Sinai félszigetnek pusztáit elfoglalta, megállítani alig lehet. Nem is kell annak az Eufuratesi előrenyomulnia, amint azt tette a hatalmas III. Thutmosis Krisztus előtt a XV.-ik században. Krisztus előtt a XIV.-ik században a hittitak is csak azon a vonalon kísérelték megállítani I. Selos Fáraot, amely Sareptat a Gensareti tóval köti össze, Selos fia II. Ramzes még tovább ment. 925 körül a már hanyatló Egyiptom fáraója Sosenk elfoglalta egész Judeát, Jeruzsálemet is és kifosztotta Salamon-templomát. Nagy Antiochus visszafoglalja azt Gazaig, de 198-199 telén az egyiptomi Skopas még egyszer a ptolemeuszok igájába hajtja Palesztinát fel egészen a Jordán folyó forrásáig. Napoleon 1799-ben Safedig és Nazaretig jutott.

A történelem tehát arra figyelmeztet, hogy a törökök még tovább fognak visszavonulni. A török Bet-Ur-ig előretört ugyan, és talán a Jeruzsálemől északra előretölt haderőt sikerült is volna neki bekeríteni vagy a visszavonulásra kényszeríteni, ha délfelől a védelmi vonalat biztosithatta volna. Azért voltak oly fon-

tosak azok a csaták, amelyek ott folynak le Naalintól délre, ahol Judas Makkabeust Antiochus serege megverte Azok a hivatalos jelentések, amelyek Bethlehem táján sikeres ellenséges támadások visszaveréséről szólnak, már csak leplezték a teljes visszavonulást.

Ha a történelem tanubizonysága szerint alig lehet az Egyiptom felől jövő ellenséget Jeruzsálem körül megállítani, viszont áll az is, hogy könnyen lehet Palesztinát és így Jeruzsálemet is egy északról jövő támadással visszafoglalni. Az asszirok, babiloniaiak hódító hadjáratai, Nagy Sándor és Nagy Antiochus, Vespazianus és Titus, az arabok előretörése, az első kereszties hadjárat és Saladin sikerei mind emellett szólnak. Tartós sikereket csak az északról jövő ellenség vihvatott ki. Midőn 1831-39-ig Ibrahim pasa fényes győzelmei révén Palesztina Mehmed Ali kezére került, Angolország volt az, amely velünk szövötkeve Palesztinát a törököknek északról vissza akarta szerezni.

Igen fontos, hogy Jeruzsálem akkor esett el, amikor a központi hatalmak

amerikai német tőkében. Szóval: szabadlák meg egy kicsit az osztrák-magyar monarchiát, vegyék el Németországtól a megélhetés és gazdagodás eszközeit, fizetessék meg velünk a háború költségeit s kész van az igazságos, demokratikus béke, a népek békéje.

A Manchester Guardian jövendöl. Ez a guárdián t. i. nem egyházi személy, hanem egy újság, s ennek igen tudós hadi írója 1919-re várja a döntést. Várta t. i. 1915-re, de hiába várta, jövendölte 1916-ra, 17-re, 18-ra, de úgy látszik csakugyan Malachiás volt az utolsó próféta. Angliának bámulatosa pechje van a jövendölésekben. Tehát a tudós író szerint Francia és Olaszország 1918-ban defenzívában maradnak s készülődnek 1919-re, amely majd meghozza nekik a döntést. Hát a jelkeblől írtve körülbelül így is fog történni: ők defenzívának, mi előrehaladunk Rómáig Bordeauxig s ők készülhetnek majd 1919-re, most az csakugyan meghozza a döntést — nekik.

Nincs többé bűvárhajó veszedelem. Anglia legyőzte a bűvárhajó harcot! — jelentették oda át a getlemanok hazájában. Ez tény, ami matematikailag igazolható. Kezdetben 100—120 ezer tonnákat sülyesztettek el a bűvárhajók, most már megelégszünk 30—40, esetleg 60 ezerrel de ez csak vasár- és ünnepnapokon. Nem nyilvánvalólag csődöt mondott a bloká? Hiszen ha ez így megy, eljön az idő, amikor a tengeralattjárók egyáltalán nem fognak elsüllyeszteni semmit s akkor vége a bűvárhajó harcának. Éppen így történt a cigánnyal is: megszűnt a dög mihelyt megdőglött a harmadik disznója is. Bár ellenségek vagyunk, de mint lojalis ellenfél igazán nagyon óhajtuk, hogy Lloyd George minél hamarabb jelenthesse be örvendő népének, hogy megszűnt a bűvárhajó harc, mert nincs amit elsüllyesztenek.

A nyugat berkeiből. A felsőbb meglátások levegőjében a magyar irodalom mérseklét öröme új vers született, amelyet

Oroszországgal a béke fölött tárgyalnak. Ha rövidesen a kaukázusi fronttól és egyéb európai hadszíntérről a törökök fölszabadulhatnak, csakhamar vége lesz az angolok pünkösdi királyságának. Hátrátlatja ugyan a gyors sikert az elégtelen vasuti hálózat, de viszont Angliának nem lesz módjában harcoló csapatait lényegesen megerősíteni.

Hogy mennyire vonulnak majd még vissza a törökök, azt csakhamar meg fogjuk látni. Nagyobb szabású visszavonulásukat csak az tartotta eddig is vissza, hogy Jeruzsálemet egykönnyen földelni nem akarták. Most nincs, mit féltsenek és talán kívánatos is épen a szent helyek érdekében, hogy minél távolabb kerüljenek a hadakozó felek a szent várostól. A mi részünk-ről a legerélyesebb intézkedések Palesztina visszafoglalását illetőleg megtörténtek már és reméljük, hogy ha Jeruzsálem ismét tűzvonalba kerül, a délfel visszavonuló angol nem fog ugye cselekedni. mint ahogy azt most Cambrai körül tette. Ezt már talán meg is annyira alvadt angol közvélemény sem nézné felháborodás nélkül.

minden betlehemi csillag nélkül is meglehet találni a Nyugat legutóbbi számának jászolában. A poézis kedvelők számára leadjuk szíves újvívi üdvözlötünk mellett minden további kommentár nélkül:

Ki tudná fejből megmondani kívülről, csaknem gépiesen: Százötvennégyezer huszonnyolc, hogy 4312, És hogy a főtér sarkán álló rikkancs Ót perc alatt kilencvenhét ezer kiáltja: E s t i l a p!

H I R E K.

— **Püspök urunk** jan. 6-án Budapestre utazott. Fontos ügyek miatt előreláthatólag hosszabb ideig távol lesz székhelyétől.

— **Évzáró.** Az évvégi hálaadó istentisztelet Szilveszter estéjén 5 órakor volt a székesegyházban. Z o m o r a Dániel pápai prälatus tartotta a hálaadó ájtatosságot, Balázs Ferenc plébános-kanonok pedig lelkeket megindító beszéddel bucsuzott el a vésszel s viharokkal telt 1917. esztendővel. Újév napján Zomora Dániel pápai prelatust tartotta az ünnepélyes istentiszteletet és Sándor Imre káplán prédikált.

— **Vizkereszt napján** a székesegyházban az ünnepélyes szt. misét Balázs F. plébános kanonok mondotta.

— **Személyi hír.** Fejér Gerő státusi-referens pár napig a püspöki aula vendége volt.

— **A koronázás évfordulóján** főpásztorunk tartotta az istentiszteletet. A templom egészén megtöltötték a világi és katonai hatóságok képviselői, a katonaság s a hívők nagy száma.

— **Ismeretterjesztő előadások.** Az Irodalmi társulat január közepétől kezdődőleg ismeretterjesztő előadásokat fog tartani hetenkint kétszer: hétfőn és pénteken a városháza nagytermében. Hétfőn Rass Károly fog irodalomtörténelmi előadásokat tartani, pénteken Szentiványi Róbert dr. tartja előadásait a művelődéstörténelem köréből. Az előadások este 6 órakor kezdődnek. Az első előadás január 14-én hétfőn este lesz.

— **Vármegyei közgyűlés** volt dec. 29-én, amelyen próbált ügyek kerültek elintézés alá. Komárom város átiratánál, amely március 15-ét akarja nemzeti ünnepé tenni, Fogarasi Albert, függetlenségi pártelnök mondott lelkes beszédet s a közgyűlés elhatározta, hogy hasonló értelmű feliratot intéz a kormányhoz.

— **Hangverseny.** Csak nehezen tudtuk elfeledni családásunkat, hogy a Székelyhidyi párt nélkülözünk kell a jan. 5-i hangversenyen, amely elé érhető várakozással néztünk. Nekünk kívárásiaknak a mozin kívül más élvezetünk nincs, mint egy-egy hangverseny. Egyszer-mászor kétes értékű vándor társulat is szerencsétlen, de ebben nincs köszönet. Képezhető örömmel vártuk tehát jan. 5-ét, amikor nekünk is jut valami a főváros bőségéből: gyönyörködhetünk operaházunk két művésznének énekében: megyénk születőjének, Székelyhidynek és nejének Marschalkó Rózsikának művészetében. De hát a háború beharangoz mindennek; ma nem biztos semmi: különbéke, vendégszerzés, villanyvilágítás, maximális

árak, nagy mind, mind nagyon ingadoznak. Pénteken aztán megtudtuk a szomorú valóságot, hogy a Székelyhidyi pár szereplése elmarad. A hadvezetőség azonban még ideje korán gondoskodott utánpótlásról, s így a hangversenyt mégis meg lehetett tartani, s ha nélkülözünk is kellett a távollevőket, de azért a hangverseny magas művészi színvonalon mozgott. Hogy a zenedarabokkal kezdjük, a nagy-szebeni katonazenekar adott elő néhány zeneszámot Blaton karmester vezetésével ritka precizitással. Nagy hatást keltett a hegedű, cello és hárfá triója is. Chopin nehéz stílusú F dur balladájának előadása is ritka gyönyörűséget szerzett a hozzáértőknek: R i s z n e r Ödönne művészi melegségű előadása, bravuros zongorajátéka mesteri könnyedséggel uralkodott a technikai nehézségeken. Hosszu ünnepeltetésben volt része. Csak dicsérrel kell nyilatkoznunk az énekszámokról is. B a k s a y n é Gyöngyi Jolán operanékes meglepett üde, tiszta hangjával, mely különösen a felsőbb regiszterekben hajlékony és csengő. Maillart áriájával s Dienzl Altatódalával keltett különösebb hatást s a hálás közönség percekig tartó tapsal kísérte énekszámait. Hasonló sorsban részesült J o k s m a n n Ödön, vármegyénk népszerű alispánja is, aki Balázs nótákat adott elő az ő szított tősgyökeres magyaros stílusában: belemuzsikálja s beleheli a nótákat a szívekbe. A közönség nem akart betelni a dalok szépségével s ujjakat és ujjakat követelt s ez mégis történt viharos tapsok közepette. Egy szóval: minden kifogástalan volt, még a villanyvilágítás is.

— **Vakáció.** A karácsonyi szünetet a vall. és közokt. miniszter gimnáziumainkra nézve január 17-éig bezárólag meghosszabbította.

— **Hadikölcsön jegyzés összege.** Értesülésünk szerint a VII. hadikölcsönre városunk pénzintézeteinél összesen két millió 819 ezer 150 koronát jegyeztek.

— **A XIII. sz. körlevél** megjelent és közli a pápai enciklika alapján az isteni íge hirdetésére vonatkozó rendelkezést, melyet lapunk korábbi számában közöltünk és ismertettünk. Közli azonkívül az új kánoni kódex néhány fontosabb intézkedését. Ilyen pl. a bűnti rendelet módosítása. E tekintetben az új kódex nagyon liberális, alig-alig hagyott meg valamit a régi diszciplínából. Annál több bűnti teremtett a háború. Nagyon óhajtuk már azt az időt, amikor csak úgy kell bűntőlünk, amint az egyh., s nem ahogyan a háború rendeli. A június 28. bűnti megszűnt, ép így megszűnt az adventi bűnti is. Nagyszombatban este már nincs se bűnti sem ó megtartoztatás. Egészen szerény és tisztelettel teljes vélekedésünk szerint ezt a kiváltságot több joggal s méltányossággal inkább a karácsony szombatjára lehetett volna kiterjeszteni. A karácsony a családok ünnepe; az ország legtávolabbi részeiből is összegyűlelezik a rokonság; az utazás is elfárasztja őket, ami bővebb táplálkozást kívétel, meg aztán az angyaljárás öröme is meglehetősen antipatikussá teszi ilyenkor a bűnti. Ezek az okok husvétkor nem annyira aktuálisok, akkor inkább meg lehetne hagyni a bűnti szigorúságát eredeti formájában. A tiltott idő a karácsony és husvét első nap.

jával végződik. Urnapja ismét kötelező ünnep lesz. Minthogy a husvéti idő megtartására vonatkozó püspöki jogokat az új kódex még nem korlátozza, az idén a husvéti időt a főpásztor még saját felhatalmazásánál fogva határozza meg s ennek értelmében a husvéti szt. idő hamvazószerdává! kezdődik és Szt. háromság vasárnapjával végződik.

— **Kitüntetett tábori lelkész.** Mint a hivatalos lapban olvassuk, Roska Jenő tábori lelkész a háboruban kitünő és önfeláldozó szolgálatai elismeréséül a lelkészi érdemkereszt II. osztályát kapta a fehér-vörös szalagon.

— **Kimutatás.** A papnevelői nagy könyvtár-alap álladéka 1917. dec. 31.-én 15 ezer 139 kor. 59 fillér, a papnevelői kápolna-alapé pedig 5197 kor. 15 fill. A gyűjtés tovább folyik. Majláth alap: 4281 kor. 35 f. Fogadalmi templom alap: 768 kor. 20 f., a Kárpáti templom alap: 649 kor. 23 f.

— **Pályázat.** Gyulafehérvár szab. kir. város rendőrkapitányságánál a díjnoki állás megüresedett. Akik ezen állást elakarják nyerni, jelentkezzenek a rendőrkapitányságnál, ahol a feltételeket megtudhatják. Csak férfiak pályázhatnak.

Varróár.

Az én patent varróárom úgy varr mint a varrógép: bőrt, lábbelit, szeres számot, szíjjat, szörmét, szőnyeget, takarókat, satorszöveteket, utikabátokat, zsákokat stb. Kezelése fellelke könnyű. Nélkülözhetetlen mindenki-nek, különösen kézműveseknek, gazdálkodóknak, katonáknak. Sok elismerő irat. Használhatósága garantálva. A teljes felszerelés ára cénnával együtt, négy különböző árral és használati utasítással a pénz előzetes beküldése mellett 4 kor. 10 fillér, utánvétellel 4 kor. 40 fill. Harcra csak a pénz előzetes beküldése mellett. Szállítási költségek nem számítatnak. Elárusítóknak árkedvezmény.

Megrendelhető: **Bennek Józsefnél, Troppau, Szilézia, Herrengasse 41. s — 16—20**

Fleischer János

(Keresztény katolikus cég.)
egyházi ruha és reverenda szabó
PÉCS, Ferenciek-utca 9. sz.

Évek hosszú gyakorlata képesít a legjobb szabású, minőségű és finoman kidolgozott reverendák és címádák, papi civil öltönyök előállítására. Üzletemet első sorban

Egyházi ruhák

készítésére rendeztem be. **Mindenemű egyházi ruhák:** casulák, pluvialék, velumok, baldachinumok, minisztráns ruhák, zászlók, lobbogók, karingek, álbák, kehelyruhák stb. készítettnek.

Nem kell sem Budapestre sem Bécsbe menni. Üzletem versenyképes minden pesti vagy bécsi céggel úgy szabászat, mint ár és minőség tekintetében. — Tessék meggyőződni róla.

Egyházi ruhák javítása olcsón és jól eszközöltetnek. — **Költségvetés és árjegyzék ingyen!**

Személyesen is megjelenek.

Katolikus Népszövetségi Biztosítási Iroda

Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.

A Katolikus Népszövetség évek előtt felállította biztosítási irodáját azon célból, hogy úgy a tagoknak, mint a hozzáférőknek érdekét a biztosítás terén a lehetőséghez képest felkarolja, valamint a szervezeti erő kihasználásával oly előnyöket kivívjon és nyújthasson, melyeket egyedül nem érhetnének el. E célból több

elsőrendű magyar intézettel

valamint Európa egyik legrégebb és leghatalmasabb intézetével lépett összeköttetésbe, mely intézetek

500 millió koronán felül alaptőke

és tartalékokkal rendelkező, teljesen megnyugvást szolgáltatnak, hogy mindenki nyugodtan rábízhatja vagyonát. Ezenkívül ezen intézetek mindenféle biztosítási ágazatot felkarolnak és így bármilyen téren kielégíthetik a biztosító közönség mindennemű igényeit.

Az iroda szervezetének fő elnöke, hogy minden a kezében fut össze, mindig tudja, látja tagjainak ügyét és mindenkor ellenőrzi a szabályszerű, helyes eljárást; biztosítási dolgokban minden hozzáférőknek szakszerű és lelküismeretes utbaigazítással szolgál.

Dijaink a legminimálisabbak.

Egyetlen elsőrendű intézet sem szabhat olcsóbb díjat.

Biztosításokat felveszi:

Életbiztosításokat tőkére, vagy életjáradékra, halál, vagy elérés esetére, leánykihazásitási és fiu ellátási biztosításokat, valamint jelzálogos életbiztosításokat, ugyintén családi ellátási biztosításokat.

Páratlan kedvezmény a papság részére,

melyet káplánok, plebánusok történő kinevezésük esetén nyerhetnek, de ebben fiatal plebánusok is részesülhetnek.

Tűzbiztosításokat

száraz és gyújtó villámcsapás ellen, rombolási károk is megtérítetnek. Templomokat, zárdákat, ingó és ingatlan tárgyakat, épületeket, termést, állatokat, lak és ipari berendezéseket, árukat és gépeket. Lábon álló termést.

Templomi harangokat törés vagy repedés által okozott károk ellen.

Törés által okozott károk ellen tükör és üvegtáblákat.

Betöréses lopás ellen templomok, zárdák értéktárgyait, szövetkezetek, pénzüntézetek, áruaktárak, háztartási és iroda berendezéseket.

Rablás ellen, pénztári helyiségeket, valamint pénztári kiküldötteteki **Jéggár ellen** mindennemű terményeket.

Baleset ellen bármily foglalkozásu egyént, élethossziglani vasuti baleset biztosítást egyszeri díjfizetéssel.

Szavatossági biztosítást templomok, egyletek, iparosok, kereskedők, gyárosok, gazdák, községek, ügyvédek, orvosok, gyógyszereszek, fürdők, szállodák számára.

Automobil biztosítást. — **Óvadék és kezességi biztosítást.** — **Eltulajdonítás, lopás** hűtlen kezelés és sikkasztás elleni biztosítást.

Utipodgyász biztosítást. Mindennemű felvilágosítást készséggel nyújt a hozzáférőknek

Katolikus Népszövetségi Biztosítási Iroda

Budapest, IV. Ferenciek-tere 7.

FLEMMICH A. FIAI

sima és mintázott selyemszövetek meckanikai szövődéje

WIEN,

Alapított 1838.

GUÁR:

VI., Webgasse 43.

600 alkalmazott.

Römerstadt, Mähren.

Készítmények:

templom-, zászló- és kárpítszövetek

minden stílusban, valamint

KÉSZ MISERUHÁK

duz választékban, mindenféle és ókeresztény formában is.

Eladás közvetlen a gyárból a legolcsóbb árban történik

Miseruhák javítása elvállaltatik.

Költségajánlat díjmentes.